

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: Χημεία Θετικών Σπουδών,

Ημερομηνία: 14 Ιουνίου 2019

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α

A1. **β**

A2. **γ**

A3. **α**

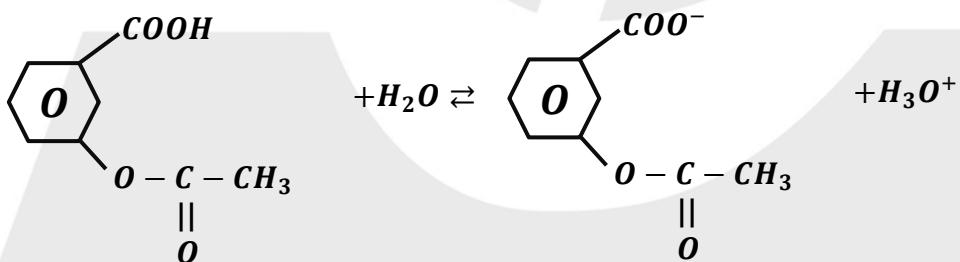
A4. **γ**

A5. **β**

ΘΕΜΑ Β

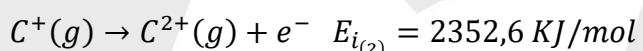
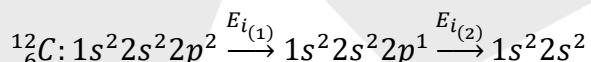
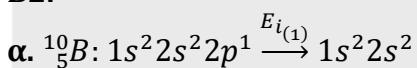
B1.

α.

β. Στο στόμαχο εξ' αιτίας της αυξημένης συγκέντρωσης H₃O⁺, το ακετυλοσαλικυλικό οξύ (ασπιρίνη), με βάση την αρχή Le Chatelier, βρίσκεται κυρίως στην μη ιοντική του κατάσταση. Αφού δε, το μόριο απορροφάται περισσότερο όταν βρίσκεται στη μη ιοντική του μορφή, η απορρόφηση της ασπιρίνης θα λάβει χώρα στον στόμαχο και όχι στο λεπτό έντερο όπου λόγω ένδειας H₃O⁺, η ασπιρίνη θα βρίσκεται στην ιονισμένη της μορφή.

B2.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

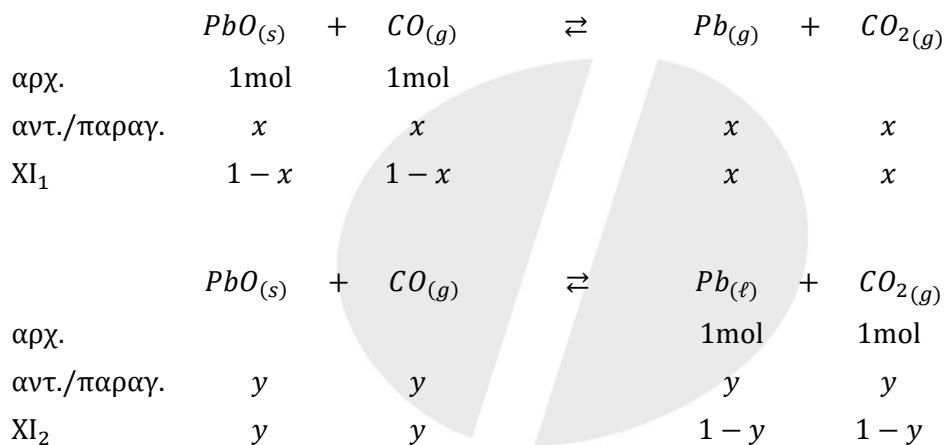
β. Στο $^{10}_5B$ έχουμε μικρότερο φορτίο πυρήνα από ότι στο C^+ και κατά συνέπεια μεγαλύτερη ακτίνα, άρα απαιτείται μικρότερο ποσό ενέργειας για τον ιοντισμό.

Ο συνδυασμός, λοιπόν, είναι (1) και (2), άρα σωστή επιλογή είναι το (i).

B3. Η προσθήκη διαλύματος H_2O_2 $0,1M$ στο αρχικό διάλυμα H_2O_2 $1M$ θα επιφέρει μείωση της συγκέντρωσης του H_2O_2 , οπότε η ταχύτητα θα μειωθεί αλλά θα παραχθεί περισσότερη ποσότητα O_2 (αυξημένα συνολικά mol H_2O_2). Άρα σωστή επιλογή είναι το (2).

B4.

α.

Ισχύει:

$$K_C = \frac{[CO_2]}{[CO]}$$

$$\frac{[CO_2]_{XI_1}}{[CO]_{XI_1}} = \frac{[CO_2]_{XI_2}}{[CO]_{XI_2}}$$

$$\frac{\frac{x}{V}}{\frac{1-x}{V}} = \frac{\frac{1-y}{V}}{\frac{y}{V}} \Leftrightarrow \frac{x}{1-x} = \frac{1-y}{y} \Leftrightarrow xy = 1 - y - x + xy \Leftrightarrow y + x = 1 \Leftrightarrow y = 1 - x$$

άρα οι ποσότητες είναι ίσες.

β. Επειδή η ισορροπία είναι δυναμική, η σύσταση (ποιοτική και ποσοτική) του συστήματος δε μεταβάλλεται. Όμως οι δύο αντίστροφες αντιδράσεις γίνονται ακατάπαυστα (σχολικό σελ. 103) με το ίδιο ρυθμό. Άρα το ισότοπο ${}^*O$ θα παρεισφρίζει και στο CO και στο CO_2 , οπότε θα υπάρχει στις ουσίες PbO , CO , CO_2 .

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

α.

(α): HBr

Μεθοδικό Φροντιστήριο

Βουλιαγμένης & Κύπρου 2, Αργυρούπολη, Τηλ: 210 99 40 999

Δ. Γούναρη 201, Γλυφάδα, Τηλ: 210 96 36 300

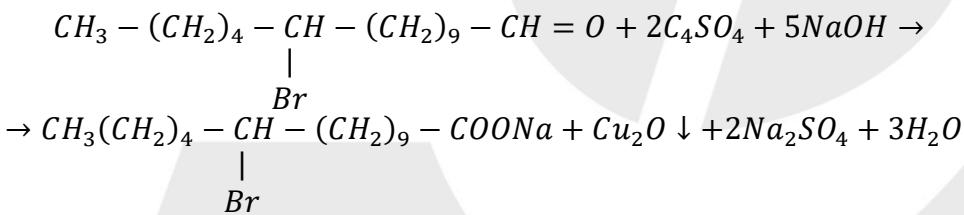
Ελ. Βενιζέλου 45 Ν.Σμύρνη, Τηλ: 210 93 10 320

www.methodiko.net

(β): H_2O

- (Δ) $CH_3(CH_2)_4 - CH - (CH_2)_9 - CHO$
           |
           CN
- (Ε) $CH_3(CH_2)_4 - C - (CH_2)_9 - COOH$
           ||
           O
- (Ζ) $CH_3(CH_2)_4 - CH - (CH_2)_9 - CHO$
           |
           COOH
- (Λ) $CH_3(CH_2)_4 - C - (CH_2)_9 - COOCH_2CH_3$
           ||
           O
- (Θ) $CH_3(CH_2)_4 - CH - (CH_2)_9 - COOH$
           |
           OH

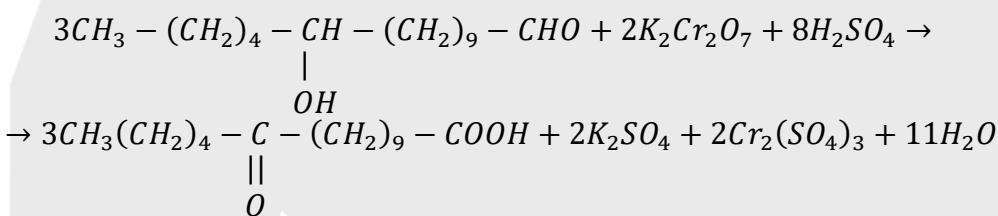
β. Η (B) αντιδρά με Fehling (περιέχει αλδεϋδομάδα)

Σχόλιο: Το Fehling περιέχει $CuSO_4$, $NaOH$ και τρυγικό καλιονάτριο. Με το $NaOH$ μπορούν να αντιδράσουν και οι δύο ενώσεις. Όμως η ένωση (Θ) αντιδρά με το $NaOH$ που αποτελεί συστατικό του φελιγγείου υγρού, όχι όμως με όλο το φελιγγείο υγρό όπως η ένωση (B).

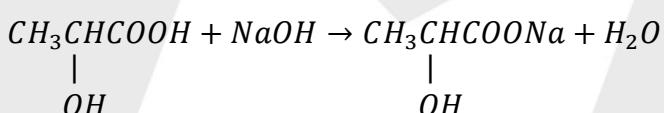
γ. Θα χρησιμοποιήσουμε πυκνό αλκοολικό διάλυμα $NaOH$ ή KOH (αφυδραλογόνωση) και θέρμανση.

δ.

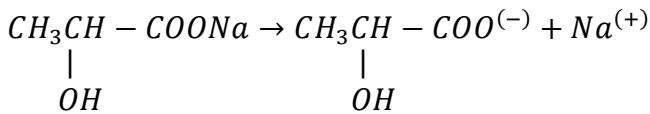
Γ2.

α. Κατά τη φάση της ογκομέτρησης λαμβάνει χώρα αντίδραση με εξίσωση:

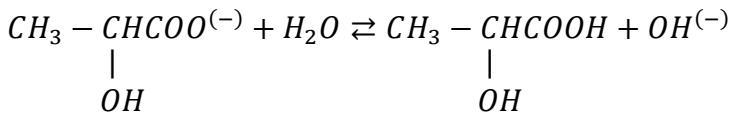

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Στο Ι.Σ. έχουμε στο διάλυμα $CH_3CHCOONa$ το οποίο διίσταται ως εξής:

Κατόπιν έχουμε:

Γνωρίζουμε ότι τα mol του CH_3CHCO_2H

είναι ίσα με τα mol του προτύπου διαλύματος που απαιτήθηκε για την εξουδετέρωσή του, οπότε:

$$n_{Γ.Ο.ξ.} = n_{NaOH} = C_{NaOH} \cdot V_{NaOH} \text{ οπότε}$$

$$n_{Γ.Ο.ξ.} = 0,05M \cdot 2 \cdot 10^{-2}L = 10^{-3} mol \quad (1)$$

Η K_b του $CH_3CH - COONa$ υπολογίζεται από τη σχέση:

$$K_b = \frac{K_w}{K_a} = 5 \cdot 10^{-11}$$

Γνωρίζουμε ότι στη φάση της τελικής ισορροπίας ισχύει ότι:

$$K_b = \frac{[OH^-] \cdot \left[\begin{array}{c} CH_3CH - COOH \\ | \\ OH \end{array} \right]}{\left[\begin{array}{c} CH_3CH - COO^{(-)} \\ | \\ OH \end{array} \right]} = \frac{x \cdot x}{C}$$

$$K_b = \frac{x^2}{C} \Rightarrow x = \sqrt{K_b \cdot C} \text{ οπότε:}$$

$$x = \sqrt{5 \cdot 10^{-11} \cdot \frac{10^{-3}}{5 \cdot 10^{-2}}} = \sqrt{\frac{10^{-14}}{10^{-2}}} = \sqrt{10^{-12}} = 10^{-6}$$

Άρα έχουμε: $pOH = 6$, δηλαδή $pH = 8$.

β. Αφού τα mol του Γαλακτικού Οξέος είναι ίσα με του $NaOH$, τότε $mol_{Γ.Ο.} = 0,001$. Το Mr του Γαλακτικού Οξέος υπολογίζεται ως εξής:

$$Mr_{Γ.Ο.} = 3Ar_c + 3Ar_o + 6Ar_H = 3 \cdot 12 + 3 \cdot 16 + 6 = 90$$

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

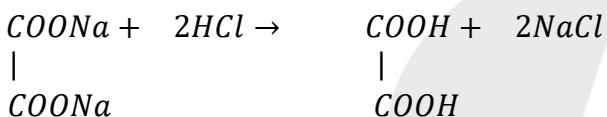
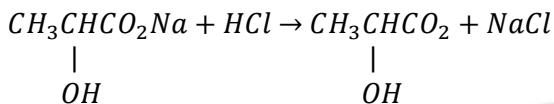
Οπότε: $m_{Γ.Ο.} = n \cdot Mr = 9 \cdot 10^{-2} g$

Η % w/w περιεκτικότητα υπολογίζεται ως εξής:

$$\% \frac{w}{w} = \frac{m_{Γ.Ο.}}{w_{δείγματος}} = \frac{0,09}{10} \cdot 100\% = 0,9 \%$$

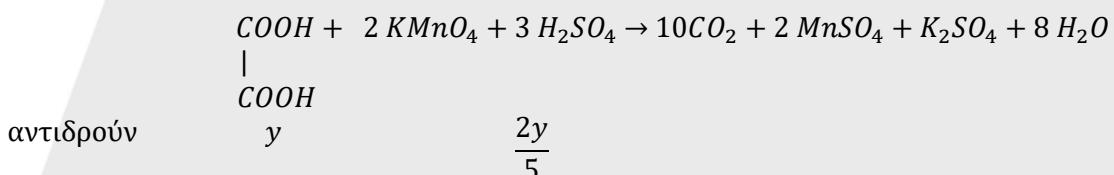
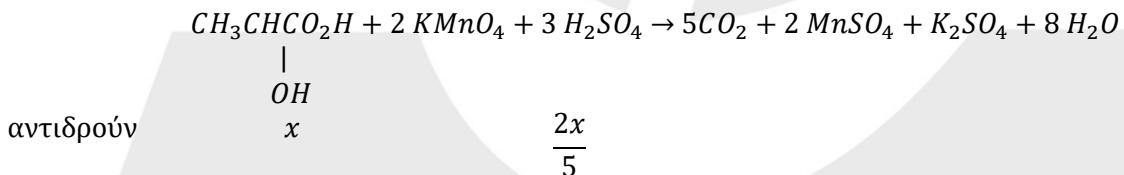
$$\% \frac{w}{w} = \frac{M_{Γ.Ο.}}{m_{δείγματος}} \cdot 100 = \frac{0,09}{10} \cdot 100 = 0,9$$

Γ3. Τα I και II αντιδρούν με το HCl ως εξής:

Οπότε $x + 2y = mol_{HCl}$ δηλαδή: $x + 2y = 0,5$ (1)

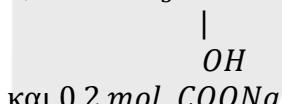
Κατόπιν τα προϊόντα των παραπάνω αντιδράσεων αντιδρούν με $KMnO_4$ παρουσία H_2SO_4 ως εξής:

$$\text{Άρα: } \frac{2x+2y}{5} = 0,4 \cdot 0,3 \Leftrightarrow x + y = 0,3 \quad (2)$$

Από τις σχέσεις (1) και (2) έχουμε: $x = 0,1$ και $y = 0,2$, δηλαδή έχουμε:

0,1mol $CH_3 - CHCOONa$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Οι αντιδράσεις είναι:

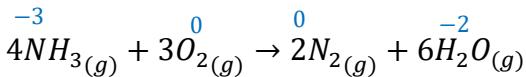
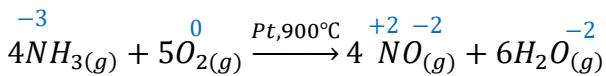
Μεθοδικό Φροντιστήριο

Βουλιαγμένης & Κύπρου 2, Αργυρούπολη, Τηλ: 210 99 40 999

Δ. Γούναρη 201, Γλυφάδα, Τηλ: 210 96 36 300

Ελ. Βενιζέλου 45 Ν.Σμύρνη, Τηλ: 210 93 10 320

www.methodiko.net

Οξειδωτική ουσία: O_2

Αναγωγική ουσία: NH_3

Δ2. Έστω ότι x mol NH_3 έγιναν NO και y mol NH_3 έγιναν N_2 .

Τότε έχουμε: x mol NO και $\frac{y}{2}$ mol N_2 , όπου $(x + \frac{y}{2}) 22,4 = 22,4 \Leftrightarrow x + \frac{y}{2} = 1$

Από τη στοιχειομετρία της οξείδωσης του NO από $KMnO_4$ έχουμε:

10 mol NO αντιδρούν με 6 mol $KMnO_4$

οπότε: x mol NO αντιδρούν με 0,54 mol $KMnO_4$

$$6x = 5,4 \Leftrightarrow x = 0,9$$

Οπότε: $y = 0,2$

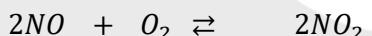
Άρα: $x + y = 1,1$ και τελικά ο βαθμός μετατροπής είναι:

$$\frac{x}{x+y} = \frac{0,9}{1,1} = \frac{9}{11}$$

Δ3. α. Η μείωση θερμοκρασίας μετατοπίζει τη θέση ισορροπίας δεξιά (εξώθερμη αντίδραση).

$$\beta. K_C = \frac{[NO_2]^2}{[NO]^2 [O_2]} = \frac{\left(\frac{20}{10}\right)^2}{\left(\frac{10}{10}\right)^2 \frac{10}{10}} = 4$$

γ.

XI_1	10	10	20
αντ./παραγ.	$2w$	w	$2w$
XI_2	$10 - 2w$	$10 - w$	$20 + 2w$

$$20 + 2w = \frac{125}{100} \cdot 20 \Leftrightarrow 20 + 2w = 25 \Leftrightarrow w = 2,5 \text{ mol}$$

Για την XI_2 ισχύει:

$$K_c = 4 = \frac{\left(\frac{25}{V}\right)^2}{\left(\frac{5}{V}\right)^2 \frac{7,5}{V}} \Leftrightarrow V = 1,2 \text{ L}, \text{ οπότε η μεταβολή όγκου από 10 L σε 1,2 L είναι } 8,8 \text{ L}$$

Δ4. Η αντίδραση με μείωση όγκου και υψηλή πίεση μετατοπίζεται δεξιά, αφού οι συντελεστές των αερίων σωμάτων αντιστοιχούν σε 3 $\rightleftharpoons$ 1

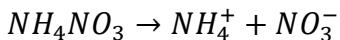
Δ5. Έστω V_1 L HNO_3 10M και V_2 L NH_3 5M.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

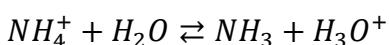
Τότε:

	HNO_3	+	NH_3	$\rightarrow$	NH_4NO_3
αρχικά	$10V_1$		$5V_2$		
αντ./παραγ.	$10V_1$		$10V_1$		$10V_1$
τελικά	0		$5V_2 - 10V_1$		$10V_1$

Στην παραπάνω αντίδραση το HNO_3 αντιδρά ολόκληρο και περισσεύει NH_3 ώστε να μπορεί να προκύψει ουδέτερο διάλυμα. Το NH_4NO_3 δίνει όξινο pH αφού:

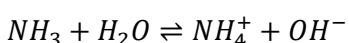
$NO_3^- + H_2O$ δεν αντιδρούν

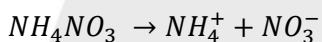
Στο τελικό διάλυμα έχουμε:

$$C_{NH_3} = \frac{5V_2 - 10V_1}{V_1 + V_2}, \quad C_{NH_4NO_3} = \frac{10V_1}{V_1 + V_2}$$

Θέτουμε $C_\beta = C_{NH_3}$ και $C_{\alpha\lambda} = C_{NH_4NO_3}$, οπότε:

$$c_\beta - \rho \quad \rho \quad \rho$$

$$c_{\alpha\lambda} \quad c_{\alpha\lambda} \quad c_{\alpha\lambda}$$

$$K_b = \frac{(\rho + c_{\alpha\lambda}) \cdot \rho}{c_\beta - \rho} \simeq \frac{c_{\alpha\lambda} \cdot \rho}{c_\beta} \Leftrightarrow 10^{-5} \simeq \frac{\frac{10V_1}{V_1 + V_2} \cdot 10^{-7}}{\frac{5V_2 - 10V_1}{V_1 + V_2}} \Leftrightarrow 100 = \frac{10V_1}{5V_2 - 10V_1}$$

$$KMnO_4 50V_2 - 100V_1 = V_1 \Leftrightarrow 50V_2 = 101V_1 \Leftrightarrow \frac{V_1}{V_2} = \frac{50}{101}$$

Επιμέλεια:

Μπάμπης Μπέσης, Παύλος Μπέσης-Λαζάρου

Ευχόμαστε καλά αποτελέσματα!

Για την εύστοχη Συμπλήρωση του Μηχανογραφικού Δελτίου συμβουλευτείτε τον Οδηγό Σπουδών από τις εκδόσεις μας: «ΣΠΟΥΔΕΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ».

Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις Σχολές, τις Σπουδές και τα Επαγγέλματα με βάση τις πρόσφατες αλλαγές στα Τμήματα και τις Σχολές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης!

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ: www.methodiko.net

Μεθοδικό Φροντιστήριο

Βουλιαγμένης & Κύπρου 2, Αργυρούπολη, Τηλ: 210 99 40 999
Δ. Γούναρη 201, Γλυφάδα, Τηλ: 210 96 36 300
Ελ. Βενιζέλου 45 Ν.Σμύρνη, Τηλ: 210 93 10 320

www.methodiko.net